

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/26-8869/2

Podgorica, 17.03.2026.godine

**Za: MINISTARSTVO ZDRAVLJA, Rimski trg br.46, Podgorica
gospodinu, dr Vojislavu Šimunu, ministru**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu

Veza: Vaš akt br. 4-040/26-75/8 od 11.03.2026. godine

Poštovani gospodine Šimun,

Povodom *Predloga zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predlogom ovog zakona obezbjeđuju se standardi zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, kojim se obezbjeđuje kvalitet i zaštita zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode. Obezbeđuje se i usklađenost ovog zakona sa Direktivom (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu. Donošenjem ovog zakona ispuniće se jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene.

U Izveštaju o analizi uticaja propisa se navodi da primjena zakona neće izazvati građanima i privredi troškove, imajući u vidu da su pravna lica koja se bave javnim vodosnabdijevanjem i po važećem zakonu bila u obavezi da sprovode analize vode primjenom odgovarajućih metoda. Ovim zakonom će se povećati odgovornost i kontrola vode, od vodozahvata do mjesta upotrebe.

Uzimajući u obzir da će se donošenjem predmetnog zakona ispuniti jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27, kao i obezbijediti standard kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nadalje, ukazujemo da je članom 32 predmetnog zakona propisano obrazovanje posebne komisije za vodu, kao stručnog i savjetodavnog tijela Ministarstva, radi praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, koju čine po jedan predstavnik Ministarstva, laboratorija koje su ovlašćene za analizu uzoraka vode, organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine, organa državne uprave nadležnog za poslove voda, sanitarne inspekcije, pravnih lica i dva predstavnika Instituta (specijalista higijene i specijalista epidemiologije), kao i da će se način rada i odlučivanja predmetne komisije urediti poslovnikom. Shodno navedenom, ukazujemo na odredbe Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, kao i na obavezu da je, ukoliko akti propisuju dodatna finansijska opterećenja po budžet države, neophodno pribaviti mišljenje Ministarstva finansija na iste.

Uvidom u dostavljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetnog propisa nije potrebno dodatno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta države, kao i da implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Nadalje, u Izvještaju se navodi da Predlog zakona predviđa donošenje tri pravilnika, koji neće proizvesti dodatne finansijske obaveze.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu uz obavezu da se sve aktivnosti na implementaciji istog usklade sa sredstvima koja su planirana godišnjim zakonom o budžetu za predmetne namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

**ZAKON
O OBEZBJEĐIVANJU ZDRAVSTVENO ISPRAVNE VODE
ZA LJUDSKU UPOTREBU***

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se parametri zdravstvene ispravnosti i čistoće vode za ljudsku upotrebu (u daljem tekstu: voda), procjena rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, obaveze pravnih lica koja obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja i isporučuju vodu potrošačima (u daljem tekstu: pravno lice), aktivnosti u slučaju odstupanja od propisanih vrijednosti parametara (u daljem tekstu: neusaglašenost), praćenje zdravstvene ispravnosti vode (u daljem tekstu: monitoring), poboljšanje dostupnosti vode, kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 2

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Izuzeca od primjene zakona

Član 3

Ovaj zakon ne primjenjuje se, na:

- 1) prirodnu mineralnu vodu koja je priznata kao mineralna voda od strane nadležnog organa, u skladu sa propisom kojim se uređuju prirodne mineralne vode,
- 2) vodu koja je lijek, u skladu sa zakonom kojim se uređuju lijekovi,
- 3) vodu koju pomorska plovila desolanizuju i isporučuju putnicima koje prevoze, osim odredbi kojima se uređuju kvalitet, procjena rizika, upravljanje rizikom, procjena rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu, standardi kvaliteta i preduzimanje korektivnih mjera i ograničenja;
- 4) vodu iz individualnog izvora snabdijevanja, osim ako se koristi kao dio komercijalne ili javne djelatnosti,

- 5) na izvorsku vodu koja se sipa u boce ili u drugu ambalažu, osim odredbi koje se odnose na kvalitet i parametre zdravstvene ispravnosti;
- 6) sistematsko ispitivanje sadržaja radionuklida u vodi.

Obavještanje o izuzeću od primjene

Član 4

Stanovnike koji se snabdijevaju vodom iz individualnog izvora snabdijevanja koji obezbeđuje manje od 10 m³ dnevno u prosjeku ili snabdijeva manje od 50 stanovnika, jedinica lokalne samouprave obavještava putem sredstava javne komunikacije da se na izvor koji ih snabdijeva vodom ne primjenjuju odredbe ovog zakona koje uređuju aktivnosti koje se preduzimaju radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja koji su posljedica bilo kojeg zagađenja vode, a Institut za javno zdravlje Crne Gore (u daljem tekstu: Institut) daje savjete o zaštiti zdravlja, u sličaju pojave rizika koji je neposredna posljedica kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode.

Pojam vode

Član 5

Vodom se smatra svaka voda:

- 1) u izvornom stanju ili nakon obrade, koja je namijenjena za piće, kuvanje, pripremu hrane ili druge potrebe domaćinstva u javnim i privatnim prostorima, bez obzira na njeno porijeklo i da li se snabdijevanje vrši iz distributivne mreže, cistijerni ili se sipa u boce, odnosno drugu ambalažu za vodu, uključujući izvorsku vodu;
- 2) koja se u poslovanju hranom upotrebljava za proizvodnju, obradu, očuvanje ili stavljanje na tržište proizvoda ili supstanci namijenjenih za ishranu ljudi, osim ako se organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: Ministarstvo) i organ uprave nadležan za bezbjednost hrane saglase da kvalitet vode ne može uticati na bezbjednost hrane u njenom konačnom obliku.
- 3) koja se upotrebljava kao ulazna voda za punjenje bazena, za fontane i termomineralna voda koja se koristi za piće.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **javno vodosnabdijevanje** je djelatnost zahvatanja vode iz podzemnih i površinskih vodonosnih slojeva i njene obrade, kao i distribucije do krajnjeg potrošača ili do drugog pravnog lica za javno vodosnabdijevanje za više od 50 potrošača ili 10 m³/dan, ako se ti poslovi obavljaju putem sistema javnog vodosnabdijevanja kojima upravljaju pravna lica registrovana za obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanja;

- 2) **individualno vodosnabdjevanje** je oblik pojedinačnog vodosnabdjevanja za manje od 50 potrošača ili 10 m³/dan, ako se na njemu ne obavlja komercijalna ili javna djelatnost;
- 3) **lokalni vodovod** je vodovod u naselju ili izvan naselja koji služi za snabdjevanje vodom jednog ili grupe stambenih ili privrednih objekata;
- 4) **seoski vodovod** je sistem za snabdjevanje vodom za piće seoskog naselja ili njegovog dijela koje ima manje od 200 stanovnika ili čija prosječna godišnja potreba za vodom nije veća od 100 m³ na dan (1,16 l/s);
- 5) **regionalni vodovod** je vodovod koji snabdjeva vodom dva ili više naselja na području više opština;
- 6) **indikatorski parametar** je pokazatelj zdravstvene ispravnosti vode koji uključuje pojedine fizičke, fizičko-hemijske, biološke i mikrobiološke parametre;
- 7) **analiza vode** je određivanje senzorskih, fizičko-hemijskih, hemijskih, mikrobioloških i drugih svojstava radi utvrđivanja njene zdravstvene ispravnosti;
- 8) **uzorak vode** je određena količina vode koja je na propisani način uzeta za laboratorijsku analizu jednokratno na jednom mjestu;
- 9) **uzorkovanje** je postupak uzimanja uzorka vode za laboratorijsku analizu iz izvorišta, pojedinih objekata za javno vodosnabdjevanje i drugih mjesta u određenim vremenskim razmacima;
- 10) **izvorište** je prostor gdje voda prirodno izvire na površinu, odnosno mjesto gdje se iz bunara, izvora ili vrela, voda crpi iz tijela podzemne vode, kao i mjesto zahvata vode iz površinske vode i/ili akumulacije;
- 11) **vodovodna mreža** je sistem transportnih (magistralnih), transportno-distributivnih (glavnih) i distributivnih cjevovoda sa pratećim objektima i uređajima, kojima se voda od vodozahvata transportuje do mjernog instrumenta potrošača, uključujući i mjerni instrument;
- 12) **unutrašnja vodovodna mreža** je unutrašnja instalacija vodovodne mreze koju čine cijevi, oprema i uređaji instalirani od zatvarača, koji se nalazi neposredno iza vodomjera, do slavine koja se uobicajeno koristi za točenje vode u javnim i privatnim prostorima, za koju ne odgovara isporučilac vode, u skladu sa zakonom,
- 13) **usaglašenost** je usklađenost rezultata analize parametara sa propisanim vrijednostima/maksimalno dozvoljenim koncentracijama;
- 14) **hidrološka godina** je razdoblje punog hidrološkog ciklusa koje je promjenljivo i traje od sedam do 17 mjeseci, u zavisnosti od klimatskih uslova i geografskog položaja;
- 15) **monitoring vode** je sistematsko praćenje zdravstvene ispravnosti vode sprovođenjem niza planiranih mjerenja i analiza pojedinih parametara, kako bi se utvrdila njena usaglašenost sa propisanim vrijednostima.
- 16) **isporučilac vode** je subjekat koji isporučuje vodu namijenjenu za ljudsku upotrebu;
- 17) **prioritetni objekti** su veliki objekti koji nijesu domaćinstva, sa većim brojem korisnika koji su potencijalno izloženi rizicima povezanim sa vodom i veliki objekti za javnu upotrebu: zdravstvene ustanove, predškolske i školske ustanove,

ustanove socijalne i dječje zaštite, sportske dvorane, ugostiteljski objekti i objekti za kolektivni smještaj, tržni centri i sl:

- 18) **subjekat u poslovanju hranom** je pravno i fizičko lice ili preduzetnik koji je odgovoran za ispunjavanje propisanih zahtjeva za hranu u okviru djelatnosti koju obavlja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bebjednost hrane;
- 19) **opasnost** predstavlja biološki, hemijski, fizički ili radiološki agens u vodi ili drugi oblik stanja vode sa mogućnošću štetnog uticaja na zdravlje ljudi;
- 20) **opasan događaj** predstavlja događaj kojim se sistem snabdijevanja vodom dovodi u opasnost, odnosno iz njega se ne uklanja opasnost;
- 21) **rizik** predstavlja kombinaciju mogućeg opasnog događaja i ozbiljnosti posljedica ako se u sistemu vodosnabdijevanja dogode opasnost i opasan događaj;
- 22) **smjesa** je hemijska smješa metala, emajla, keramike ili drugog anorganskog materijala;
- 23) **iznenadno zagađenje** - incidentni događaj je nagli prodor štetnih i/ili opasnih supstanci i/ili mikroorganizama u količinama koje mogu biti štetne ili opasne za zdravlje ljudi u vodozahvatu ili građevine za vodosnabdijevanje, a posljedica su ljudske aktivnosti.

Stavljanje vode na tržište

Član 7

Proizvođačima, uvoznicima i distributerima zabranjeno je stavljanje na tržište vode koja ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

II. MJERE ZA OBEZBJEĐIVANJE ZDRAVSTVENE ISPRAVNOSTI VODE

Zdravstvena ispravnost vode

Član 8

Radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja, voda mora da bude zdravstveno ispravna.

Voda je zdravstveno ispravna, ako ispunjava sljedeće standarde kvaliteta i ako:

- 1) ne sadrži mikroorganizme, parazite i njihove razvojne oblike ili supstance koje same ili u određenoj koncentraciji mogu predstavljati opasnost za zdravlje ljudi;
- 2) ispunjava minimalne vrijednosti mikrobioloških i hemijskih parametara, indikatorskih parametara koji se koriste za praćenje zdravstvene ispravnosti vode i parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu;

- 3) se preduzimaju odgovarajuće mjere za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) ispunjava vrijednosti dopunskih parametara koji se mogu utvrditi samo za određeni dio teritorije Crne Gore, radi zaštite zdravlja ljudi.
- Parametre, vrijednost parametara, metode, obim i učestalost analiza koje se koriste za provjeru zdravstvene ispravnosti vode propisuje Ministarstvo.

Održavanje ili popravljavanje vrijednosti parametara

Član 9

Zdravstvena ispravnost vode obezbjeđuje se preduzimanjem mjera i aktivnosti kojima se održavaju ili popravljaju vrijednosti parametara (prečišćavanje), obezbjeđivanjem kvaliteta tretmana vode, opreme i materijala koji dolaze u kontakt s vodom.

Mjere i aktivnosti iz stava 1 ovog člana, zasnivaju se na načelu predostrožnosti, koje podrazumijeva zaštitu od direktnog ili indirektnog uticaja na smanjenje kvaliteta ili povećanje zagađenja vode, u skladu sa ovim zakonom.

U cilju primjene načela iz stava 2 ovog člana, izvorišta, kao i objekti za javno vodosnabdijevanje moraju biti zaštićeni od slučajnog ili namjernog zagađenja, kao i od drugih uticaja koji mogu ugroziti zdravstvenu ispravnost i čistoću vode koja se koristi za proizvodnju vode, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.

Preduzimanje mjera i aktivnosti iz stava 1 ovog člana ne smije direktno ili indirektno uticati na pogoršanje postojećeg kvaliteta vode u obimu koji je od značaja za zaštitu zdravlja ljudi, kao i na bilo koje povećanje zagađenja vode.

Ako se vrši dezinfekcija vode kao dio obrade ili distribucije, pravno lice provjerava efikasnost upotrijebljenog dezinfekcionog tretmana kako bi se zagađenje usljed nus-produkata dezinfekcije održavalo što je moguće nižim, bez ugrožavanja same dezinfekcije.

Vodi se ne smiju dodavati nikakve materije, osim onih koje zahtijeva postupak obrade ili dezinfekcije.

Voda kojoj nije potrebna dodatna obrada ima prednost korišćenja za javno vodosnabdijevanje.

Mjesto usaglašenosti

Član 10

Vrijednosti mikrobioloških i hemijskih parametara vode moraju biti usaglašeni na mjestu isporuke vode, i to na:

- 1) slavini iz koje voda izlazi unutar prostorije ili objekta, gdje se uobičajeno koristi za upotrebu, ako se doprema putem vodovodne mreže;
- 2) slavini iz koje voda izlazi, ako se doprema iz cistijerne,
- 3) mjestu punjenja u boce ili drugu ambalažu namijenjenu za upotrebu;
- 4) mjestu na kome je subjekat u poslovanju hranom uključuje u proces proizvodnje;
- 5) izvorištu, sa koga se direktno upotrebljava;
- 6) mjestu zahvatanja iz bistijerne i bunara;
- 7) mjestu točenja, nakon procesa obrade i/ili dezinfekcije, ako se obrađuje i/ili dezinfikuje;

- 8) mjestu predaje drugom subjektu koji obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja (uvoz, regionalni vodovod i drugi sistemi) ili do krajnjeg potrošača;
- 9) na slavini iz koje voda izlazi na česmi koja se nalazi na javnim mjestima, u skladu sa odlukom jedinice lokalne samouprave.

Principi procjene rizika i upravljanja rizikom

Član 11

Obrada i distribucija, kao i snabdijevanje vodom zasniva se na principu procjene rizika i upravljanja rizikom koje sprovodi pravno lice i obuhvata cijeli lanac snabdijevanja od područja sliva za vodozahvat, obrade, skladištenja i distribucije do mjesta usaglašenosti parametara na mjestu isporuke vode iz člana 10 ovog zakona.

Procjena rizika i upravljanje rizikom obuhvata: .

- 1) procjenu rizika i upravljanje rizikom za područje sliva za vodozahvate vode, u skladu sa članom 14 ovog zakona.;
- 2) procjenu rizika i upravljanje rizikom za svaki sistem vodosnabdijevanja koji uključuje zahvatanje, obradu, skladištenje i distribuciju vode do mjesta isporuke iz člana 9 i
- 3) procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu, u skladu sa članom 20 ovog zakona.

Procjenu rizika i upravljanje rizikom za područje sliva za vodozahvate vode pravno lice sprovodi šestogodišnje, a po potrebi i češće i redovno preispituje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.

Procjenu rizika i upravljanje rizikom za sistem javnog vodosnabdijevanja pravno lice sprovodi šestogodišnje, a po potrebi i češće, u skladu sa ovim zakonom.

Procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu vlasnik, odnosno korisnik mreže, sprovodi u skladu sa ovim zakonom.

Prodor štetnih i/ili opasnih materija

Član 12

U slučaju naglog prodora štetnih i/ili opasnih materija i/ili mikroorganizama u izvorište ili objekte za javno vodosnabdijevanje, u količinama koje mogu da budu štetne ili opasne po zdravlje ljudi, a posljedica su ljudskih aktivnosti (iznenadno/akcidentno zagađenje), pravno lice koje obavlja poslove javnog vodosnabdijevanja dužno je da o tome odmah obavijesti potrošače i Institut, odnosno zdravstvena ustanova koja ima organizovanu higijensko-epidemiološku službu na teritoriji na kojoj se nalazi izvorište, odnosno objekat za javno vodosnabdijevanje i sanitarnu inspekciju, objavljivanjem obavještenja na svojoj internet stranici i u drugim sredstvima javne komunikacije.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, Institut, odnosno zdravstvena ustanova koja ima organizovanu higijensko-epidemiološku službu na teritoriji na kojoj se nalazi izvorište

daje potrošačima preporuke i uputstva i predlaže preduzimanje mjera u cilju zaštite zdravlja ljudi.

Analiza vrijednosti parametara prije korišćenja novog izvorišta

Član 13

Prije korišćenja novog izvorišta za javno vodosnabdijevanje, pravno lice je dužno da izvrši analizu vrijednosti parametara iz člana 7 ovog zakona najmanje četiri puta godišnje u jednoj hidrološkoj godini, a ako izvorište nije korišćeno duže od šest mjeseci, prije njegovog ponovnog korišćenja vrši se procjena rizika i analiza vrijednosti mikrobioloških, fizičkih, hemijskih i indikatorskih parametara.

Analizu iz stava 1 ovog člana i člana 19 ovog zakona vrši laboratorija zdravstvene ustanove koja je akreditovana i ovlašćena u skladu sa članom 14 ovog zakona.

Procjena rizika za područje sliva za vodozahvate

Član 14

Ne dovodeći u pitanje mjere koje se sprovode za zaštitu površinskih voda, podzemnih voda i zaštićenih područja koje se sprovode u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode, pravno lice dužno je da za područje sliva za vodozahvate, uspostavi i sprovodi procjenu rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, koji obuhvata:

1) određivanje područja sliva za vodozahvat, sa:

- utvrđivanjem i izradom mape područja sliva za vodozahvat,
- izradom mape zaštićenih zona, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode,
- georeferentnim podacima za sve vodozahvate u područjima sliva, koji se prikupljaju i čuvaju u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode,
- opisom korišćenja zemljišta, načinom oticanja vode i ponovnog napajanja u područjima sliva za vodozahvate;

2) utvrđivanje opasnosti i opasnih aktivnosti koje se sprovode u područjima sliva za vodozahvate određenih zakonom kojim se uređuju vode i procjenu rizika koji mogu prouzrokovati pogoršanje kvaliteta vode, koji može predstavljati rizik za zdravlje ljudi;

3) odgovarajuće praćenje određenih parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci u površinskoj, podzemnoj ili mješovitoj vodi u području sliva za vodozahvat ili u sirovoj vodi, u skladu sa opasnostima i opasnim događajima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose, na:

- mikrobiološke, hemijske ili dopunske parametre,
- zagađujuće supstance utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode,
- prioritete supstance i druge zagađujuće supstance, utvrđene zakonom kojim se uređuju standardi kvaliteta podzemnih voda,

- zagađujuće supstance specifične za riječni sliv utvrđene zakonom kojim se uređuju vode,
- druge zagađujuće supstance od značaja za vodu, utvrđene u skladu sa tačkom 2 ovog stava,
- prirodno prisutne supstance u vodi koje mogu predstavljati rizik za zdravlje ljudi,
- supstance i jedinjenja koja se nalaze na spisku za praćenje i koje su od značaja za javnost i nauku, u skladu sa članom 24 stav 8 ovog zakona.

3. Pravno lice koje sprovodi praćenje i procjenu rizika u području sliva za vodozahvate ili prati sirovu vodu, dužno je da obavijesti Ministarstvo, Institut i organ uprave nadležan za vode o kretanjima i neuobičajenim količinama ili koncentracijama pratećih parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci.

Upravljanje rizikom za područje sliva za vodozahvate

Član 15

4. U skladu sa rezultatima procjene rizika sprovedenog u skladu sa članom 14 stav 1 ovog zakona, pravno lice, preduzima sljedeće mjere upravljanja rizikom, radi sprječavanja ili kontrole utvrđenih rizika, i to:

- 1) utvrđuje i sprovodi preventivne mjere u područjima sliva za vodozahvate;
- 2) utvrđuje i sprovodi mjere ublažavanja rizika u područjima sliva za vodozahvate;
- 3) vrši odgovarajuće praćenje parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci u površinskoj, podzemnoj ili mješovitoj vodi u područjima sliva za vodozahvate ili u sirovoj vodi čija upotreba može da predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili da izazove neprihvatljivo pogoršanje kvaliteta vode;
- 4) vrši evaluaciju potrebe za uspostavljanjem i prilagođavanjem zaštitnih zona za podzemnu i površinsku vodu.

Razmjena informacija i podataka

Član 16

5. Radi procjene rizika i upravljanja rizikom za područje sliva za vodozahvate i kontrole kvaliteta vode, Ministarstvo, Institut i organ uprave nadležan za vode međusobno sarađuju radi prikupljanja i razmjene informacija i podataka o sprovođenju, mjera, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode i procjenom rizika i upravljanja rizikom, u skladu sa članom 14 stav 1 i članom 15 ovog zakona.

Na osnovu procjene rizika i informacija iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo pravnom licu može, da:

- 1) naloži dodatno praćenje ili obradu određenih parametara;
- 2) dozvoli smanjenje učestalosti praćenja ili prestanak praćenja pojedinih parametara sa spiska parametara koji se prate, u skladu sa članom 24 stavom 6 tačka 1

ovog zakona, bez sprovođenja procjene rizika za sistem snabdijevanja, osim osnovnih parametara sa spiska parametara koji se moraju pratiti iz člana 24 stav 8 ovog zakona i supstanci za koje postoji opravdan rizik da mogu pogoršati kvalitet vode.

Ako pravnom licu Ministarstvo dozvoli smanjenje učestalosti praćenja parametara ili prestanak praćenja pojedinih parametara, u skladu sa stavom 2 tačka 2 ovog člana, obezbjeđuje se odgovarajuće praćenje tih parametara, uz preispitivanje procjene rizika i upravljanja rizikom za područja sliva za vodozahvate, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.

Procjena rizika i upravljanje rizikom za sistem vodosnabdijevanja

Član 17

1. Pravno lice dužno je da sprovodi procjenu rizika i da upravlja rizikom od zagađenja sistema za vodosnabdijevanje.

2. Procjenu rizika od zagađenja sistema za vodosnabdijevanje pravno lice sprovodi na osnovu:

- 1) rezultata procjene rizika i upravljanja rizikom za područje sliva za vodozahvate, u skladu sa članom 15 ovog zakona;
- 2) vrste sistema zaštite od vodozahvata, obrade, skladištenja i distribucije vode do mjesta isporuke;
- 3) opasnosti i opasnih aktivnosti koje se preduzimaju u sistemu vodosnabdijevanja, uključujući procjenu mogućih rizika za zdravlje ljudi koje može izazvati upotreba vode, uzimajući u obzir rizike usljed klimatskih promjena, gubitaka vode i zbog uticaja cijevi koje dolaze u kontakt s vodom.

3. Na osnovu rezultata procjene rizika iz stava 2 ovog člana, pravno lice može da preduzme sljedeće mjere upravljanja rizikom:

- 1) utvri i sprovede mjere kontrole za sprječavanje i ublažavanje utvrđenih rizika u sistemu vodosnabdijevanja koji mogu ugroziti kvalitet vode;
- 2) sprovede kontrolu utvrđenih i preduzetih mjera za ublažavanje rizika u području sliva za vodozahvat, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode, koji mogu ugroziti kvalitet vode;
- 3) sprovede posebni program operativnog praćenja parametara, u skladu sa monitoringom vode iz člana 24 stav 6 tačka 5 ovog zakona;
- 4) obezbijedi validaciju efekata primijenjene dezinfekcije, ako je dezinfekcija dio obrade ili distribucije vode, kako bi se sve kontaminacije nusproizvodima dezinfekcije i kontaminacije hemikalijama za obradu svele na najmanju moguću mjeru, bez ugrožavanja dezinfekcije, i zadržavanja supstanci koje ostaju u vodi i koje mogu ugroziti zdravstvenu ispravnost vode iz člana 7 ovog zakona;
- 5) provjeri ispunjenost minimalnih higijenskih zahtjeva materijala koji se upotrebljavaju u sistemu vodosnabdijevanja i minimalnih zahtjeva za

hemikalije koje se upotrebljavaju za obradu vode i medija za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom, u skladu sa ovim zakonom.

Plan za obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti vode

Član 18

Na osnovu procjene rizika od zagađenja sistema vodosnabdijevanja koja omogućava prepoznavanje kontrolnih tačaka i kritičnih kontrolnih tačaka u cjelokupnom sistemu vodosnabdijevanja od vodozahvata, obrade, skladištenja i distribucije vode do mjesta isporuke, pravno lice je dužno da uspostavi sistem samokontrole i da redovno sprovodi uzorkovanje, u skladu sa planom za obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti vode od vodoizvorišta do mjesta isporuke korisnika koji donosi uz saglasnost Ministarstva.

Planom iz stava 1 ovog člana određuju se mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara iz člana 7 ovog zakona, kao i analize drugih parametara kojima se omogućava brz uvid u stanje zdravstvene ispravnosti vode i preduzimanje korektivnih mjera.

Pravno lice koje obavlja djelatnost punjenja vode u cistijerne, boce ili posude za vodu radi stavljanja na tržište u originalnom pakovanju dužno je da uspostavi sistem samokontrole i sačini i sprovodi plan uzorkovanja, kojim određuje mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara.

Plan za obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti vode podrazumijeva procjenu i upravljanje rizicima u sistemu vodosnabdjevanja od vodozahvata do mjesta potrošnje/ isporuke i sastoji se od:

- 1) opisa sistema vodosnabdjevanja od vodozahvata, obrade, skladištenja i distribucije vode do mjesta isporuke / usklađenosti;
- 2) identifikacije opasnosti i opasnih događaja, što podrazumijeva utvrđivanje svih opasnosti i opasnih događaja u sistemu vodosnabdjevanja, uključujući i procjenu rizika za zdravlje ljudi koje mogu predstavljati upotrebom vode, uzimajući u obzir i rizike koji proizlaze iz klimatskih promjena, gubitaka vode u sistemu i iz cijevi koje ispuštaju vodu;
- 3) procjene rizika, uključujući i rezultate procjene rizika i upravljanja rizicima područja sliva za vodozahvate vode iz člana 14 ovoga zakona;
- 4) odgovarajućih mjera za kontrolu rizika;
- 5) verifikacije pristupa upravljanja rizicima.

Aktivnosti Ministarstva u vezi procjene rizika za sistem vodosnabdijevanja

Član 19

Na osnovu procjene rizika za sistem vodosnabdijevanja iz člana 17 stav 2 ovog zakona, Ministarstvo pravnom licu može da:

1) odobri smanjenje učestalosti praćenja ili prestanak praćenja nekog od parametara, osim osnovnih parametara sa spiska parametara koji se prate, sa utvrđenom učestalošću uzorkovanja, ako se time ne ugrožava kvalitet vode:

- na osnovu pojave parametara u sirovoj vodi, u skladu sa procjenom rizika za područja sliva za vodozahvate, iz člana 14 ovog zakona,
- ako se parametar pojavljuje samo primjenom određene tehnike za obradu ili metode dezinfekcije, a pravno lice ne primjenjuje tu tehniku ili metodu, ili
- na osnovu procjene rizika i upravljanja rizikom za sistem vodosnabdijevanja;

2) proširi spisak parametara za praćenje ili da poveća učestalost uzorkovanja, na osnovu pojave parametara u sirovoj vodi, u skladu sa rezultatima procjene rizika za područje sliva za vodozahvate ili na osnovu procjene rizika i upravljanja rizikom sistema vodosnabdijevanja. utvrđenih u članu 24 stav 8 ovog zakona.

Procjena rizika za sistem javnog vodosnabdijevanja odnosi se na praćenje mikrobioloških, hemijskih, indikatorskih i dopunskih parametara, kao i na druge parametre relevantne za procjenu rizika u sistemu vodosnabdijevanja i grupe parametara uključenih na spisak za monitoring vode, u skladu sa članom 24 stavom 8 ovog zakona

Izuzetno od stava 1 ovog člana, procjenu rizika i upravljanje rizikom za sistem vodosnabdijevanja, u skladu sa rezultatima procjene rizika ne mora da sprovodi pravno lice koje isporučuje u prosjeku između 10 m³/ dan i 100 m³/dan ili snabdijeva između 50 i 500 stanovnika, ako Ministarstvo procijeni da taj izuzetak ne ugrožava kvalitet vode.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, pravno lice dužno je da redovno sprovodi praćenje parametara za procjenu rizika i upravljanje rizikom za sistem vodosnabdijevanja, u skladu sa člankom 24 ovog zakona.

Procjena rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu

Član 20

1. Vlasnik, odnosno korisnik prioritetnog objekta, dužan je da sprovodi procjenu rizika unutrašnje vodovodne mreže.

Procjena rizika unutrašnje vodovodne mreže obuhvata:

- 1) opštu analizu rizika povezanih sa unutrašnjom vodovodnom mrežom, proizvodima i materijalima koji dolaze u kontakt s vodom, kao i mogućnostima njihovog štetnog uticaja na kvalitet vode, na mjestu gdje voda izlazi iz česme, a ne obuhvata analizu pojedinačnih svojstava vode;
- 2) praćenje parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu u prostorima u kojima su tokom opšte analize utvrđeni specifični rizici po kvalitet vode i ljudsko zdravlje.

Ako se na osnovu analize iz stava 2 tačka 1 ovog člana utvrdi da postoji rizik za zdravlje ljudi koji je povezan sa unutrašnjom vodovodnom mrežom ili povezanim proizvodima i materijalima, ili ako je praćenjem parametara iz stava 2 tačka 2 ovog člana utvrđena neusaglašenost vrijednosti ovih parametara, preduzimaju se

odgovarajuće mjere radi otklanjanja ili smanjenja rizika neusaglašenosti njihovih vrijednosti.

Radi smanjenja rizika povezanih sa unutrašnjom vodovodnom mrežom, u skladu sa rizikom, pravno lice preduzima sljedece mjere:

1) podstiče vlasnike, odnosno korisnike privatnih i javnih prostora da izvrše procjenu rizika sistema unutrašnje vodovodne mreže;

2) informiše potrošače i vlasnike privatnih i javnih prostora o mjerama za otklanjanje ili smanjenje rizika za ugrožavanje zdravstvene ispravnosti vode zbog unutrašnje vodovodne mreže;

3) obavještava potrošače o uslovima upotrebe vode i mogućim aktivnostima za sprječavanje ponovne pojave ovih rizika;

4) promovise osposobljavanje za vodoinstalatore i druge stručnjake za rad na sistemima za unutrašnju vodovodnu mrežu, kao i podsticanje na ugradnju građevinskih proizvoda i materijala koji ispunjavaju higijensko tehničke zahtjeve, u skladu sa ovim zakonom, a koji dolaze u kontakt s vodom;

5) u slučaju rizika od Legionelle, preduzima efikasne mjere kontrole i praćenja proporcionalnih riziku, radi sprječavanja i suzbijanja pojave epidemije ove bolesti i

6) u slučaju rizika od prisustva olova u vodi, ako je ekonomski i tehnički izvodljivo, predlaže mjere za zamjenu komponenti napravljenih od olova u postojećim sistemima za unutrašnju vodovodnu mrežu.

Ako se utvrdi pojava bakterije Legionelle, mjere iz stava 4 tačka 5 ovog člana preduzimaju se u svim prioritetnim objektima.

Odgovornost za unutrašnju vodovodnu mrežu

Član 21

Za neusaglašenost vrijednosti parametara koja nastaju zbog stanja unutrašnje vodovodne mreže ili njenog održavanja, odgovoran je vlasnik, odnosno korisnik unutrašnje vodovodne mreže.

U slučaju da rezultati kontrole uzorka vode sa javne vodovodne mreže odstupaju od parametara iz člana 7 ovog zakona, pravno lice je dužno da obezbijedi uzorkovanje vode i sa priključnog mjesta, odnosno priključka od uličnog cjevovoda do mjernog instrumenta.

Ako se neusaglašenost parametara utvrdi u prioritetnom objektu, vlasnik, odnosno korisnik objekta dužan je, da:

1) obustavi upotrebu vode;

2) na odgovarajući način odmah obavijesti sve potrošače i savjetuje ih o mogućnosti preduzimanja korektivnih mjera i obrade u cilju promjene prirode ili osobina

vode i obavještava nadležnu inspekciju i Institut, odnosno teritorijalno nadležnu zdravstvenu ustanovu koja ima organizovanu higijensko-epidemiološku službu;

3) preduzme odgovarajuće korektivne mjere i aktivnosti u cilju obezbjeđivanja usaglašenosti parametara i

4) sanira unutrašnju vodovodnu mrežu.

Materijali koji dolaze u kontakt s vodom

Član 22

Materijali koji se koriste u novim instalacijama ili, u slučaju popravke ili rekonstrukcije, u postojećim instalacijama za zahvatanje, obradu, skladištenje ili distribuciju vode i koji dolaze u kontakt s vodom, radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, moraju ispunjavati minimalne zdravstvene i higijenske zahteve i ne smiju:

- 1) direktno ili indirektno ugroziti zaštitu zdravlja ljudi propisanu ovim zakonom;
- 2) negativno uticati na boju, miris ili ukus vode;
- 3) podsticati rast mikroorganizama;
- 4) ispuštati zagađivače u vodu na nivou višem od neophodnog, u zavisnosti od namjene materijala.

Minimalne zdravstvene i higijenske zahteve za materijale koji dolaze u kontakt s vodom propisuje Ministarstvo.

Hemikalije koje se koriste za obradu i mediji za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom

Član 23

U slučaju preduzimanja mjera za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode, hemikalije koje se koriste za obradu i dezinfekciju vode moraju biti bezbjedne i ispunjavati uslove propisane zakonima kojima se uređuju hemikalije i biocidni proizvodi, kao i mediji za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom i ne smiju:

- 1) direktno ili indirektno ugrožavati zaštitu zdravlja ljudi propisanu ovim zakonom;
- 2) negativno uticati na boju, miris ili ukus vode;
- 3) podsticati rast mikroorganizama;
- 4) zagađivati vodu na nivou višem od neophodnog, u zavisnosti od svrhe korišćenja hemikalije.

Pracenje kvaliteta vode

Član 24

Radi redovnog praćenja kvaliteta vode i vrijednosti mikrobioloških, hemijskih, indikatorskih i dopunskih parametara, obavezno se sprovodi monitoring vode.

Monitoring vode se sprovodi na osnovu analize reprezentativnih uzoraka vode koja se distribuira tokom cijele godine.

Monitoring vode se sprovodi kao kontrolni (osnovni-redovni) i revizioni (periodični).

Monitoring vode sprovodi Institut, prema godišnjem programu koji, na predlog komisije iz člana 32 ovog zakona, donosi Ministarstvo do 1. oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Program monitoringa vode podrazumijeva praćenje zdravstvene ispravnosti vode sprovođenjem niza planiranih mjerenja i analiza parametara iz stava 1 ovog člana, koji se prate u skladu sa procjenom rizika za zdravlje ljudi u cijelom lancu snabdijevanja, od područja sliva za vodozahvat, preko obrade i skladištenja do distribucije, kao i za praćenje efikasnosti i provjeru zdravstvene ispravnosti vode na mjestu isporuke i usklađenosti.

Program monitoringa vode obuhvata:

- 1) praćenje parametara iz stava 1 ovog člana, parametara utvrđenih programom monitoringa, kao i parametara određenih za praćenje, u skladu sa procjenom rizika vodosnabdijevanja, osim ako Ministarstvo odluči da se neki od tih parametara može ukloniti, u skladu sa čl. 19 i 20 ovog zakona;
- 2) praćenje parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu, radi procjene rizika za unutrašnje vodosnabdijevanje, u skladu sa članom 14 stav 1 tačka 2 ovog zakona.
- 3) praćenje supstanci i jedinjenja sa spiska za praćenje za koje nije postavljena parametarska vrijednost u skladu sa članom 7 ovog zakona, ako postoji razlog za sumnju da mogu biti prisutni u brojevima ili koncentracijama koje predstavljaju potencijalnu opasnost po zdravlje ljudi.
- 4) praćenje radi utvrđivanja opasnosti i opasnih događaja, iz člana 12 stav 2 tačka 3 ovog zakona;
- 5) operativno praćenje koje se sprovodi u skladu sa opštim ciljevima i programom monitoringa vode.

Programom monitoringa vode Ministarstvo određuje mjesta za uzorkovanje koja moraju ispunjavati odgovarajuće zahtjeve za uzorkovanje.

Dodatno praćenje supstanci i mikroorganizama za koje nije određena vrijednost parametara u skladu sa članom 7 ovog zakona, vrši se, u slučaju postojanja sumnje na njihovo prisustvo u broju ili koncentraciji potencijalno opasnim za zdravlje ljudi.

Opšte ciljeve, program praćenja vode, spisak parametara koji se prate, supstanci i jedinjenja koji se prate i učestalost uzorkovanja, procjenu rizika i upravljanje rizikom za

sistem vodosnabdijevanja, metode i mjesta uzorkovanja, kao i druga pitanja od značaja za monitoring vode propisuje Ministarstvo.

Metode za analizu vode

Član 25

Metode za analizu koje se koriste za praćenje i dokazivanje usaglasenosti parametara zdravstvene ispravnosti vode, sa ovim zakonom, osim mutnoće, moraju biti provjerene i dokumentovane, u skladu sa standardom EN ISO/IEC 17025 ili drugim ekvivalentnim međunarodno prihvaćenim standardima.

Analizu uzoraka vode uzetih u postupku monitoringa i inspeksijskog nadzora vrši laboratorija Instituta, kao i zdravstvena ustanova koja je akreditovana u skladu sa standardima MEST EN ISO/IEC 17025 ili drugim ekvivalentnim međunarodno prihvaćenim standardima i ima ovlaštenje Ministarstva za vršenje analize uzoraka vode.

Analizu uzoraka vode uzetih u postupku samokontrole praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode koju vrši pravno lice, kao i u novoizgrađenim i rekonstruisanim objektima prije njihove upotrebe, ako nijesu namijenjeni za proizvodnju i promet hrane, može da vrši laboratorija zdravstvene ustanove i drugog pravnog lica koja ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana.

Analizu uzoraka vode iz stava 2 ovog člana ne može da vrši laboratorija pravnog lica u objektima koji se nalaze na teritoriji opštine za koju to pravno lice obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja.

Ovlaštenje za vršenje analize uzoraka vode iz st. 3 i 4 ovog člana izdaje Ministarstvo, na osnovu zahtjeva i dokaza o akreditaciji u skladu sa standardima iz stava 1 ovog člana.

Ovlaštenje iz stava 4 ovog člana Ministarstvo će oduzeti, ako laboratorija prestane da ispunjava propisane uslove.

Listu ovlašćenih laboratorija zdravstvenih ustanova i pravnih lica Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici.

Metode i načela za analizu parametara propisuje Ministarstvo.

Korektivne aktivnosti i ograničenje upotrebe vode

Član 26

Ako se sistemom samokontrole, monitoringom vode ili inspeksijskim nadzorom utvrdi neusaglašenost parametara iz člana 7 ovog zakona, pravno lice je dužno da odmah izvrši analizu i otkrivanje uzroka neusaglašenosti, kao i da u najkraćem roku preduzme neophodne korektivne mjere za njeno otklanjanje i da obezbijedi zdravstveno ispravnu vodu (korišćenje rezervnog izvorišta i slično).

Korektivne mjere se preduzimaju u skladu sa stepenom prekoračenja vrijednosti i povezanim štetnim uticajem po zdravlje ljudi, radi brzog obezbjeđivanja zdravstveno ispravne vode.

U slučaju neusaglašenosti parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu, preduzimaju se korektivne mere iz člana 14 stav 4 ovog zakona.

Ako se, i pored preduzetih korektivnih mjera iz stava 1 ovog člana, ne obezbijedi voda koja ispunjava propisane vrijednosti parametara, odmah se vrši prečišćavanje vode, u zavisnosti od obima prekoračenja relevantne vrijednosti parametara i moguće opasnosti po zdravlje ljudi.

Ako se neusaglašenost parametara i uzroci njihovog nastupanja ne mogu otkloniti preduzimanjem mjera iz st. 1 i 3 ovog člana, snabdijevanje vodom se prekida, ograničava ili se preduzimaju druge mjere, u cilju zaštite zdravlja ljudi, o čemu pravno lice odmah obavještava potrošače putem sredstava javne komunikacije.

Ako se analizom vode utvrdi da predstavlja potencijalnu opasnost po zdravlje ljudi i u slučaju ako nije utvrđena neusaglašenost parametara, radi zaštite zdravlja ljudi u skladu sa rizicima koji mogu nastupiti po zdravlje ljudi zbog prekida snabdijevanja vodom, pravno lice prekida, odnosno ograničava snabdijevanje vodom i preduzima korektivne mjere.

Ako prekid snabdijevanja vodom traje duže od 24 sata pravno lice je dužno da potrošačima obezbijedi snabdijevanje vodom na drugi način.

Pravno lice je dužno da vodi evidenciju o preduzetim mjerama i rezultatima mjera iz st. 1 i 3 ovog člana i da dokumentaciju o tome čuva pet godina.

U slučaju neusaglašenosti parametara iz stava 1 ovog člana, Institut vrši procjenu rizika za zdravlje ljudi i predlaže korektivne mjere i aktivnosti za popravljavanje vrijednosti parametara, o čemu obavještava potrošače i daje stručne savjete putem sredstava javne komunikacije.

Neusaglašenost vrijednosti mikrobioloških i hemijskih parametara predstavlja rizik za zdravlje ljudi i voda ne može da se upotrebljava, osim ako Ministarstvo na predlog Komisije, na osnovu procjene rizika, utvrdi da je neusaglašenost vrijednosti parametara neznatna i da ne može ugroziti zdravlje ljudi.

Provjera rezultata preduzetih korektivnih mjera iz stava 1 ovog člana vrši se laboratorijskom analizom parametara vode.

Obaveze pravnog lica kod neusaglašenosti

Član 27

U slučaju iz člana 26 st. 1 i 5 ovog zakona, ako neusaglašenost vrijednosti parametara predstavlja rizik za zdravlje ljudi, pravno lice:

- 1) obavještava potrošače o riziku za zdravlje, uzroku neusaglašenosti parametara i preduzetim korektivnim mjerama, uključujući i zabranu ili ograničenje upotrebe vode ili druge aktivnosti;

- 2) pruža i redovino ažurira savjete potrošačima o uslovima upotrebe vode, posebno uzimajući u obzir grupe stanovnika sa povećanim zdravstvenim rizicima povezanim sa upotrebom vode; i
- 3) obavještava potrošače o prestanku rizika za zdravlje i uspostavljanju vodosnabdijevanja zdravstveno ispravnom vodom.

Institut predlaže mjere u skladu sa rizicima koji bi mogli da nastupe po zdravlje ljudi zbog prekida ili ograničenja snabdijevanja vodom.

U slučaju neusaglašenosti vrijednosti parametara, pravno lice vrši procjenu rizika i u skladu sa tim rizikom preduzima korektivne mjere za popravljavanje vrijednosti parametara, radi zaštite zdravlja ljudi.

U skladu sa stavom 3 ovog člana, pravno lice preduzima korektivne mjere za obezbjeđivanje kvaliteta vode, radi zaštite zdravlja ljudi.

Odobranje dostupanja vrijednosti parametara

Član 28

U slučaju elementarne nepogode, iznenadnog zagađenja ili drugog opravdanog uzroka neusaglašenosti hemijskih ili dodatnih parametara koji se preduzimanjem korektivnih mjera i prečišćavanjem vode ne mogu otkloniti, a odstupanje ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi i ne postoji rezervno izvorište, niti mogućnost snabdijevanja vodom na drugi način, pravno lice je dužno da Ministarstvu podnese zahtjev za odobranje neusaglašenosti parametara i određivanje maksimalno dozvoljene vrijednosti (u daljem tekstu: MDK) ovih parametara, ako se odstupanja odnose na:

- 1) novo područje sliva za zahvatanje vode;
- 2) novi izvor zagađenja koji je otkriven u području sliva za zahvatanje vode, koji je nedavno istražen ili su u pitanju novootkriveni parametri;
- 3) nepredviđena i iznenadna situacija u postojećem području sliva za zahvatanje vode koja bi mogla dovesti do privremenog ograničenog prekoračenja vrijednosti parametara.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke, o:

- 1) vodovodnom sistemu ili dijelu sistema na koji se zahtjev odnosi;
- 2) dnevnoj količini isporučene vode;
- 3) broju potrošača koje snabdijeva;
- 4) broju subjekata u poslovanju hranom, predmetima koji dolaze u neposredni kontakt sa hranom i predmetima opšte upotrebe i načinu na koji voda utiče na njihovu zdravstvenu ispravnost u gotovom proizvodu;
- 5) parametru koji prelazi maksimalno dozvoljene koncentracije vrijednosti (u daljem tekstu: MDK vrijednosti) za posljednjih 12 mjeseci;
- 6) uzroku neusaglašenosti parametara;
- 7) razlogu zbog kojeg ne može na drugi način da obezbijedi vodu;
- 8) predviđenom vremenu trajanja neusaglašenosti parametara i

9) planu sprovođenja korektivnih mjera, rokovima, troškovima i eventualnom revidiranju ovog plana.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

Rješenjem iz stava 3 ovog člana Ministarstvo može da odobri neusaglašenost parametara i da odredi njihove MDK na period do tri godine.

Pravno lice koje je preduzetim korektivnim mjerama postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost parametara, u roku od tri mjeseca prije isteka roka određenog odobrenjem iz stava 4 ovog člana, Ministarstvu podnosi izvještaj o sprovođenju korektivnih mjera, rezultatima analize na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i plan daljeg praćenja parametara za koje je odobrena neusaglašenost.

Ponovno odobravanje odstupanja vrijednosti parametara

Član 29

1. Ako se neusaglašenost parametara ne može otkloniti u roku iz člana 28 ovog zakona, na zahtjev pravnog lica, Ministarstvo može rješenjem ponovo da odobri neusaglašenost parametara i da odredi MDK vrijednosti, na period do tri godine.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) razloge za odobrenje neusaglašenosti parametara;
- 2) naziv parametra, rezultate analiza vode za posljednjih 12 mjeseci za parametre koji prelaze MDK vrijednosti i MDK vrijednosti za koje se odobrava neusaglašenost parametara;
- 3) podatke o sistemu javnog vodosnabdijevanja na koji se zahtjev odnosi i o njegovom geografskom području, dnevnoj količini isporučene vode, broju potrošača i broju subjekata u poslovanju hranom koje snabdijeva i privrednih društava i preduzetnika koji obavljaju privrednu djelatnost, kao i o uticaju neusaglašenosti na njihovo poslovanje;
- 4) plan praćenja parametara za koje se odobrava neusaglašenost, uz povećanu učestalost uzorkovanja;
- 5) podatke o planu i rokovima sprovođenja korektivnih mjera i aktivnosti;
- 6) procjenu troškova i uputstva za izmjenu plana praćenja parametara i sprovođenja korektivnih mjera i aktivnosti;
- 7) podatke o predviđenom vremenu trajanja neusaglašenosti parametra.

Pravno lice koje je preduzetim mjerama postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost parametara, u roku od tri mjeseca po isteku roka određenog odobrenjem iz člana 28 ovog zakona Ministarstvu podnosi izvještaj o sprovođenju korektivnih mjera, rezultatima analize na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i plan daljeg praćenja parametara za koja je odobrena neusaglašenost.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo Evropskoj komisiji dostavlja rezultate analiza, zajedno sa razlozima za ponovno odobavanje neusaglašenosti parametara.

Produženje roka za neusaglašenost parametara

Član 30

Ako preduzetim mjerama u roku iz člana 29 stav 1 ovog člana pravno lice nije postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost, Ministarstvu podnosi zahtjev za produženje roka za neusaglašenost parametara.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pravno lice podnosi izvještaj o preduzetim korektivnim mjerama, rezultatima analize na mjestima upotrebe vode za posljednjih šest mjeseci i planom daljeg praćenja parametara za koje se traži produženje roka za njihovu neusaglašenost.

Ako parametri neznatno odstupaju od MDK vrijednosti i ne postoji rizik za zdravlje ljudi, Ministarstvo može da produži rok za neusaglašenost parametara na period do tri godine.

Akt o odobravanju produženja roka neusaglašenosti parametara na period do tri godine Ministarstvo dostavlja organu nadležnom za izdavanje vodnih akata, u roku od mjesec dana od dana donošenja.

Akt iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji u roku od dva mjeseca od dana donošenja, sa izvještajem o preduzetim mjerama i razlozima zbog kojih je odobreno produženje neusaglašenosti parametara.

Ako je neusaglašenost parametara neznatna i ako su preduzete korektivne mjere dovoljne za otklanjanje neusaglašenosti u roku od 30 dana, od dana podnošenja zahtjeva, Ministarstvo utvrđuje MDK vrijednosti i određuje rok za njihovo otklanjanje, a informacije iz stava 2 ovog člana ne moraju biti navedene u odluci o odobravanju neusaglašenosti.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, neusaglašenost parametara ne može se odobriti ako je u periodu od 12 mjeseci, prije podnošenja zahtjeva, postojala neusaglašenost, ukupno duže od 30 dana.

Ponovno produženje roka za neusaglašenost parametara

Član 31

Ako u roku iz člana 30 stav 3 ovog zakona pravno lice preduzetim korektivnim mjerama nije postiglo usaglašenost parametara za koje je dato odobrenje za neusaglašenost, može da podnese Ministarstvu zahtjev za produženje odobrenja za neusaglašenost parametara na period do tri godine.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pravno lice podnosi izvještaj o preduzetim korektivnim mjerama, rezultatima analize parametara na mjestima upotrebe vode za

posljednjih šest mjeseci i planom daljeg praćenja parametara za koje se traži produženje roka za neusaglašenost.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana pravno lice podnosi u roku od šest mjeseci prije isteka odobrenja iz člana 24 stav 3 ovog zakona, sa izvještajem o rezultatima analiza parametara i preduzetim korektivnim mjerama u prethodnom periodu.

Akt o odobravanju neusaglašenosti parametara na osnovu zahtjeva iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

O svim odobrenim odstupanjima parametara pravno lice dužno je da obavijesti potrošače sredstvima javne komunikacije ili na drugi prikladan način, uslovima pod kojima su odobreni, a po potrebi obezbjeđuje i savjetovanje određenih kategorija stanovnika za koje odstupanje može predstavljati poseban rizik po zdravlje.

Neusaglašenost parametara ne može se odobriti pravnom licu koje obavlja djelatnost punjenja vode u boce ili posude za vodu u originalnom pakovanju radi stavljanja na tržište

Komisija za vodu

Član 32

U cilju praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, Ministarstvo obrazuje Komisiju za vodu (u daljem tekstu: Komisija), kao stručno i savjetodavno tijelo.

Komisija se obrazuje na period od pet godina i čine je po jedan predstavnik Ministarstva, laboratorija koje su ovlašćene za analizu uzoraka vode, organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine, organa državne uprave nadležnog za poslove voda, sanitarne inspekcije, pravnih lica i dva predstavnika Instituta (specijalista higijene i specijalista epidemiologije).

Na predlog Komisije, u njenom radu mogu da učestvuju i drugi eksperti za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode.

Bliži sastav Komisije utvrđuje se aktom o njenom obrazovanju.

Način rada i odlučivanja komisije iz stava 1 ovog člana uređuje se poslovnikom.

Zadaci Komisije za vodu

Član 33

Komisija predlaže Ministarstvu:

- 1) mjere, preporuke i uputstva za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode;
- 2) stručno mišljenje u postupku davanja odobrenja iz čl. 29, 30 i 31 ovog zakona za neusaglašenost parametara, ako ne postoji mogućnost snabdijevanja sa drugog izvorišta, a radi se o parametru koji ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi;
- 3) vrijednosti dopunskih parametara iz člana 7 stav 2 tačka 4 ovog zakona;

4) vršenje analiza dodatnih parametara zdravstvene ispravnosti vode na sistemima za javno vodosnabdijevanje i izvorištima, pored parametara propisanih ovim zakonom, u zavisnosti od:

- prirodnog sastava vode,
- dodatne obrade vode,
- procjene ugroženosti materijama koje su prisutne u životnoj sredini, koje bi mogle da ugroze izvorišta i vodu,
- procjene ugroženosti materijama koje su prisutne u građevinskim materijalima koji su u kontaktu s vodom i koje bi mogle da ugroze izvorište i vodu,
- utvrđivanja indikacija koje ukazuju na mogućnost zagađenja vode mikrobiološkim, fizičkim i hemijskim materijama, zbog tehničkog stanja objekata za javno vodosnabdijevanje, stanja životne sredine, elementarnih nepogoda, akcidentnog i drugog iznenadnog zagađenja i epidemiološke situacije (higijensko-epidemiološka indikacija);

5) povećanje ili smanjenje učestalosti uzorkovanja, u skladu sa procjenom rizika, posebno:

- ako se analizom utvrdi da voda nije zdravstveno ispravna i da bi mogla da ugrozi zdravlje ljudi,
- u slučaju iznenadnog zagađenja ili elementarne nepogode, i
- ako postoje higijensko-epidemiološke indikacije;

6) dopunu izvještaja o odobrenim neusaglašenostima parametara, kao i podacima o dodatnim parametrima zdravstvene ispravnosti vode;

7) vršenje procjene rizika po zdravlje ljudi, u slučaju neusaglašenosti parametara sa propisanim vrijednostima, kao i mjere koje treba preduzeti;

8) godišnji program monitoringa vode; i

9) vršenje drugih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Pored aktivnosti iz stava 1 ovog člana, Komisija učestvuje u pripremi stručnog obrazloženja koje se dostavlja Evropskoj komisiji radi dobijanja saglasnosti za davanje odobrenja za neusaglašenost parametara iz člana 31 ovog zakona, prati sprovođenje Zakona o potvrđivanju Protokola o vodi i zdravlju uz Konvenciju o zaštiti i korišćenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera iz 1992. godine ("Službeni list CG - Međunarodni ugovori", broj 7/19) i druge poslove u vezi obezbjeđivanja zdravstveno ispravne voode.

Obezbjeđivanje uslova za obavljanje vodosnabdijevanja lokalnih vodovoda i seoskih vodovoda

Član 34

Jedinica lokalne samouprave odgovorna je za obezbjeđivanje uslova za obavljanje vodosnabdijevanja lokalnih vodovoda, seoskih vodovoda, kao i vodosnabdijevanje jednog ili više korisnika, u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da obavijesti Institut o svim vodovodima iz stava 1 ovog člana, radi njihovog uključivanja u program monitoringa i

preduzimanja mjera za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode, u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju zagađenja vode iz vodovoda iz stava 1 ovog člana, jedinica lokalne samouprave dužna je da odmah obavijesti potrošače i Institut i da potrošače, na odgovarajući način, savjetuje u vezi sa upotrebom vode i njenom uticaju na zdravlje.

Jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje finansijska sredstva za sprovođenje analiza zdravstvene ispravnosti vode u vodovodima iz stava 1 ovog člana, u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave.

Mjere za poboljšanje i održavanje pristupa zdravstveno ispravnoj vodi

Član 35

Ne dovodeći u pitanje mjere i aktivnosti koje se preduzimaju u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode i načelom supsidijarnosti i proporcionalnosti, uzimajući u obzir lokalne, regionalne i kulturne razvojne okolnosti za distribuciju vode, u cilju poboljšanja ili održavanja dostupnosti zdravstveno ispravnoj vodi, jedinice lokalne samouprave:

1) određuju područja i stanovnike, uključujući ranjive i marginalizovane grupe koji nemaju ili imaju ograničenu dostupnost zdravstveno ispravnoj vodi kao i razloge za takav pristup;

2) vrše procjenu mogućnosti za poboljšanje dostupnosti vodi za lica iz tačke 1 ovog stava;

3) informišu lica iz tačke 1 ovog stava o mogućnostima priključivanja na distributivnu mrežu ili o alternativnim načinima dostupnosti vodi i

4) preduzimaju mjere koje smatraju potrebnim i prikladnim kako bi se obezbijedila dostupnost vodi za ugrožene i marginalizovane grupe.

Pored mjera i aktivnosti iz stava 1 ovog člana, preduzimaju se i mjere za podsticanje upotrebe vode iz česme, postavljanjem spoljne i unutrašnje opreme u prioritetnim i javnim prostorima, u skladu sa tehničkim mogućnostima i postavljanje česmi, gdje je to tehnički izvodljivo, na način koji je proporcionalan potrebi za takvim mjerama i uzimajući u obzir klimatske i geografske uslove tog područja.

Radi poboljšanja dostupnosti vodi, Ministarstvo i jedinica lokalne samouprave preduzimaju mjere za promociju upotrebe vode iz česme, i to:

1) podizanje svijesti i obavještanje o najbližoj spoljašnjoj ili unutrašnjoj opremi;

2) pokretanje kampanja za informisanje stanovništva o kvalitetu vode sa česme;

3) podsticanje obezbjeđivanja vode sa česme u javnim prostorima;

4) podsticanje obezbjeđivanja vode sa česme, besplatno ili uz malu naknadu obezbjeđivanje vode za korisnike ugostiteljskih usluga u ugostiteljskim objektima.

O mjerama iz st 1 do 3 ovog člana Ministarstvo i jedinice lokalne samouprave vode evidenciju.

Na osnovu evidencija iz stava 1 ovog člana, koje jedinice lokalne samouprave dostvljaju Ministarstvu, Ministarstvo sačinjava šestogodišnji izvještaj o mjerama preduzetim za poboljšanje pristpa i za podsticanje upotrebe vode, kao procentu stanovništva koje ima pristup vodi, osim vode koja se sipa u boce ili ambalažu

Informisanje javnosti

Član 36

Pravno lice na svojoj internet stranici, a po potrebi i putem drugih lako dostupnih sredstava javne komunikacije, objavljuje i redovno ažurira informacije, o:

- 1) nazivu i sjedištu, području i broju stanovnika kojem isporučuje vodu, metodama proizvodnje vode, uključujući opšte informacije o vrstama tretmana i dezinfekcije vode koje primenjuje;
- 2) rezultatima monitoringa za mikrobiološke, hemijske i indikatorske parametre, uključujući učestalost monitoringa zajedno sa vrijednostima dopunskih parametara utvrđenih ovim zakonom, koji ne smiju biti stariji od godinu dana, osim ako je učestalost monitoringa drugačije propisana ovim zakonom;
- 3) parametrima koji se ne nalaze na listi indikatorskih parametara, i povezanim vrijednostima: tvrdoća, minerali i anion kationi rastvorljivi u vodi (kalcijum (CA), magnezijum (Mg) i kalijum (K)).
- 4) linformisanju potrošača i savjetima o zdravlju ljudi, kao i o upotrebi i načinu pristupa tim informacijama, u slučaju mogućih rizika po zdravlje ljudi zbog prekoračenja vrijednosti parametara koje su utvrđene ovim zakonom,
- 5) procjeni rizika za sistem vodosnabdijevanja,
- 6) savjetovanju potrošača o smanjenju i racionalnoj potrošnji vode, u skladu sa lokalnim uslovima i načinima smanjenja rizika zbog nedostatka vode i drugim odgovarajućim savjetima;
- 7) podatke, iz tač. 2 i 3 ovog stava, na zahtjev potrošača za prethodni desetogodišnji period, ako su dostupni.

Prvno lice je dužno da svim potrošačima kojima isporučuje vodu redovno, a najmanje jednom godišnje na lako dosupan način (na račun u i sl.) dostavi informacije, o:

- 1) kvalitetu vode, uključujući i indikatorske parametre;
- 2) cijeni isporučene vode po litru i kubnom metru;
- 3) godišnjoj ili periodičnoj potrošnji vode u domaćinstvu, u skladu sa tehničkim mogućnostima i dostupnošću podataka;
- 4) poređenju godišnje potrošnje vode u domaćinstvu sa prosječnom potrošnjom domaćinstva, ako je primjenjivo u skladu sa tačkom 3 ovog stava;

- 5) link na internet stranici koja sadrži navedene informacije iz stava 1 ovog člana.

Pravno lice koje isporučuje najmanje 10 000 m³ dnevno ili snabdijeva najmanje 50 000 ljudi, na svojoj internet stranici, a po potrebi i putem drugih lako dostupnih sredstava javne komunikacije, jednom godišnje objavljuje informacije koje obuhvataju podatke, o:

- 1) cjelokupnom funkcionisanju sistema za vodosnabdijevanje u pogledu efikasnosti i stopama gubitaka vode, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode;
- 2) cijeni po kubnom metru vode uključujući fiksne i varijabilne troškove kao i troškovima koji se odnose na mjere za obezbjeđivanje pristupa vodi, ako su preduzete;
- 3) prigovorima potrošača koji se odnose na pitanja uređena ovim zakonom, ako su dostupni.

Informisanje Evropske komisije

Član 37

1. Bez uticaja na informisanje koje se vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje životna sredina, Ministarstvo dostavlja:

1) do 30. juna 2032. godine, pored odredaba zakona kojim se uređuje zaštita životne sredine, uz pomoć EEA, uspostaviti i poslije toga šestogodišnje ažurirati podatke i informacije o mjerama preduzetim radi poboljšanja pristupa i promocije korišćenja vode u skladu sa članom 35 ovog zakona, kao i o udjelu stanovništva koje ima pristup vodi, osim vode koja se sipa u boce ili posude;

2) do 30. juna 2030. godine, uspostaviti i poslije toga šestogodišnje ažurirati podatke i informacije o procjeni rizika i upravljanju rizikom u područjima sliva za vodozahvate vode, koje se sprovode u skladu sa članom 12 ovog zakona i do 12. januara 2032. godine i poslije toga ih ažurirati šestogodišnje podatke koji sadrže informacije o procjeni rizika u sistemima za unutrašnju vodovodnu mrežu, sprovedenu u skladu sa članom 14 ovog zakona, koje sadrže:

- informacije o područjima sliva za vodozahvate i vodozahvatima,
- rezultate praćenja određenih parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci iz člana 14 stav 1 tačka 2 alineja 3 i praćenju parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu iz člana 20 stav 1 tačka 2 ovog zakona,
- sažetak informacija o mjerama preduzetim u skladu sa članom 14 stav 4 i članom 20 st. 2 i 3 ovog zakona, uključujući i informacije o vrsti preduzetih mjera i postignutom popravljaju, u skladu sa članom 20 stav 3 tačka 5 ovog zakona;

3) pripremiti i godišnje ažurirati podatke koji sadrže rezultate nadzora, u slučajevima prekoračenja vrijednosti mikrobioloških i hemijskih parametara prikupljenih

u skladu sa čl. 17 do 19 i 24 ovog zakona i informacije o mjerama za otklanjanje posljedica preduzetim u skladu sa članom 19 ovog zakona;

4) uspostaviti i godišnje ažurirati podatke koji sadrže informacije o incidentima vezanim za vodu koji su izazvali potencijalni rizik po ljudsko zdravlje, bez obzira da li je došlo do neusaglašenosti parametara duže od 10 uzastopnih dana i koji je zahvatio najmanje 1.000 ljudi, uključujući uzroke tih incidenata i preduzete mjere za otklanjanje problema u skladu sa članom 19 i

5) uspostaviti i godišnje ažurirati podatke koji sadrže informacije o svim izuzecima odobrenim u skladu sa članom 22 stav 1, uključujući informacije iz člana 23 ovog zakona

Podatke iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji, EEA i Evropskom centru za prevenciju i kontrolu bolesti.

Ovaj zakon, kao i sve njegove izmjene i dopune Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji, odmah nakon usvajanja.

III. NADZOR

Član 38

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspekcijskog nadzora iz stava 1 ovog člana vrši sanitarna inspekcija, u skladu sa ovim i posebnim zakonom, kao i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, kao i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija.

Inspekcijski nadzor, pored kontrola propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, ovim i posebnim zakonom, kao zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija, obuhvata i kontrolu:

- 1) zdravstvene ispravnosti vode;
- 2) uslova sistema za vodosnabdijevanje u pogledu objekata, postrojenja, uređaja, pribora, opreme, izvora i rezervoara;
- 3) sistema procjene rizika i upravljanje rizikom koje je uspostavilo pravno lice i postupaka obrade vode, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) zdravstvenih i drugih uslova koje treba da ispunjavaju zaposleni na radnim mjestima na kojima dolaze u kontakt s vodom;
- 5) materijala i predmeta koji dolaze u kontakt sa vodom;
- 6) proizvoda i postupaka za čišćenje i održavanje sistema za vodosnabdijevanje; i
- 7) dokumentacije koja uključuje i pregled evidencija i evidentiranih očitanih vrijednosti sa instrumenata (opreme) pravnog lica.

Član 39

U vršenju inspekcijskog nadzora sanitarni inspektor, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, posebnim zakonom i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija, ovlašćen je da:

- 1) naredi otklanjanje utvrđenih nedostataka i sprovođenje korektivnih mjera;

naredi otklanjanje nedostataka na osnovu mišljenja Komisije, za parametar čije se odstupanje ne smatra značajnim i koji ne ugrožava zdravlje ljudi;

2) uzima uzorke vode;

3) privremeno ograniči distribuciju vode koja ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom;

4) zabrani distribuciju vode koja predstavlja opasnost ili moguću opasnost za zdravlje ljudi;

5) zabrani ili ograniči upotrebu vode u proizvodnji hrane i predmeta opšte upotrebe;

6) zabrani upotrebu objekata, radnih i pomoćnih prostorija, prostora, postrojenja, uređaja i opreme dok se ne obezbijedi zdravstveno ispravna voda;

7) naredi sprovođenje analiza vode na vodozahvatu;

8) naredi sprovođenje dodatnih uzorkovanja od strane pravnog lica sa povećanom učestalošću;

9) naredi vlasniku/korisniku objekta iz člana 11 ovog zakona sanaciju unutrašnje vodovodne mreže;

10) izvrši neophodna mjerenja instrumentima kojima raspolaže; i

11) preduzima druge mjere u skladu sa zakonom.

Prilikom određivanja mjera iz stava 1 ovog člana, sanitarni inspektor primjenjuje i rezultate procjene rizika koju je, na osnovu dostupnih naučnih dokaza, donijela Komisija.

Član 40

Izveštaje o izvršenim nadzorima i preduzetim mjerama sanitarna inspekcija dužna je da dostavi Ministarstvu do 15. u tekućem mjesecu za prethodna tri mjeseca.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Član 41

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) o analizama iz člana 14 stav 2 ovog zakona ne vodi evidenciju, ne sačini, ne objavi na svojoj internet stranici i ne dostavi u pisanom ili elektronskom obliku Institutu godišnji izvještaj o rezultatima izvršenih analiza vode do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu (član 15 stav 1);

2) ne omogući uzimanje potrebne količine uzoraka vode ovlašćenom službenom licu za vršenje inspeksijskog nadzora i monitoringa vode (član 16 stav 1 tačka 3);

3) na izvorištima sa kojih se snabdijevaju naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoska i druga naselja ili njihovi djelovi koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jedan ili više korisnika ne izvrši analizu parametara iz člana 5 ovog zakona, najmanje jedanput u toku jedne hidrološke godine u laboratoriji koja je akreditovana i ovlašćena u skladu sa članom 14 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 4);

4) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti nadležnu inspekciju i Institut o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 5);

5) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti javnost ako neusaglašenost parametara iz člana 5 ovog zakona može da izazove opasnost po zdravlje ljudi (član 16 stav 1 tačka 6);

6) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti Ministarstvo, u pisanom ili elektronskom obliku, ako je potrebno sprovođenje određenih mjera radi uklanjanja uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona (član 16 stav 1 tačka 7);

7) u roku od jednog sata od saznanja rezultata analiza ne obavijesti potrošače o svim neusaglašenostima parametara iz člana 5 ovog zakona, putem svoje internet stranice, i u saradnji sa Institutom ih na adekvatan način ne savjetuje u vezi sa upotrebom vode (član 16 stav 1 tačka 8);

8) do 31. januara ne obavijesti potrošače na svom području koji koriste vodu iz drugih sistema za vodosnabdijevanje naselja većih od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s), kao i seoskih i drugih naselja ili njihovih djelova koji ne ispunjavaju ove kriterijume i jednog ili više korisnika da ti sistemi za vodosnabdijevanje nijesu obuhvaćeni njihovim sistemom kontrole (član 16 stav 1 tačka 9);

9) ne angažuje laboratoriju koja ispunjava uslove iz člana 14 stav 1 ovog zakona, a nema akreditovanu i ovlašćenu laboratoriju za vršenje analize uzoraka, radi obavljanja poslova iz člana 16 stav 1 tač. 2 i 4 ovog člana, (član 16 stav 2);

10) na osnovu sistema samokontrole ne sačini ili ne sprovodi plan uzorkovanja, kojim određuje mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona (član 17 stav 3);

11) prije korišćenja novog izvorišta za javno vodosnabdijevanje ne izvrši analizu vrijednosti parametara iz člana 5 ovog zakona najmanje četiri puta godišnje u jednoj hidrološkoj godini, a ako izvorište nije korišćeno duže od šest mjeseci prije njegovog ponovnog korišćenja ne izvrši i procjenu rizika i analizu vrijednosti mikrobioloških, hemijskih i indikatorskih parametara (član 18 stav 1);

12) ne vodi evidenciju o preduzetim mjerama i rezultatima mjera iz člana 24 st. 1 i 3 ovog zakona ili dokumentaciju o tome ne čuva pet godina (član 24 stav 4);

13) ne obezbijedi potrošačima snabdijevanje vodom na drugi način, ako prekid snabdijevanja vodom traje duže od 24 sata (član 25 stav 3);

14) u slučaju elementarne nepogode, iznenadnog zagađenja sistema za javno vodosnabdijevanje ili drugog uzroka neusaglašenosti parametara iz člana 5 ovog zakona koji se postupcima obrade iz člana 24 ovog zakona ne mogu otkloniti, a odstupanje ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi, a ne postoji ni rezervno izvorište, niti mogućnost snabdijevanja vodom na drugi način, ne podnese zahtjev Ministarstvu za odobravanje neusaglašenosti navedenih parametara (član 26 stav 1); i

15) najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu ne dostavi Institutu godišnji izvještaj iz člana 31 stav 1 ovog zakona (član 31 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 42

Pravna lica koja obavljaju poslove javnog vodosnabdijevanja dužna su da usklade svoj rad i organizaciju sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana donošenja ovog zakona.

Započeti postupci

Član 43

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema propisima po kojima su započeti.

Odložena primjena

Član 44

Odredbe člana 15, člana 23 stav 3 i čl. 147 do 182 ovog zakona primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Donošenje podzakonskih akata

Član 45

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Obrazovanje komisije

Član 46

Komisija iz člana 32 obrazovaće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do obrazovanja komisije iz stava 1 ovog člana postojeća komisija nastavlja sa vršenjem poslova.

Prestanak važenja

Član 47

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu* („Službeni list CG”, broj 80/17).

Stupanje na snagu

Član 48

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj zakon prenesena je Direktiva (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu* sadržan je u članu 23 st 1 i 2 Ustava Crne Gore, koji propisuje da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, kao i pravo na blagovremeno i potpuno obavješćavanje o stanju životne sredine, na mogućnost uticaja prilikom odlučivanja o pitanjima od značaja za životnu sredinu i na pravnu zaštitu ovih prava. Stavom 3 ovog člana propisano je da je svako, a posebno država, obavezan da čuva i unapređuje životnu sredinu, a u vezi sa članom 16 tačka 5 kojom je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona je propisivanje parametara zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, procjena rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, mjere za obezbjeđivanje i praćenje zdravstvene ispravnosti vode, kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode. Pored zaštite zdravlja ljudi, jedan od razloga za donošenje ovog zakona je njegovo usaglašavanje sa Direktivom (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu, imajući u vidu da je donošenje ovog zakona jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog ovog zakona je usaglašen sa Direktivom (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Osnovnim odredbama čl. 1 do 7 ovog zakona propisan je predmet zakona, koji obuhvata parametre zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, procjenu rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, obaveze pravnih lica koja obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja i isporučuju vodu potrošačima, aktivnosti u slučaju odstupanja od propisanih vrijednosti parametara, praćenje zdravstvene ispravnosti vode, poboljšanje dostupnosti vode, kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode. Takođe, propisana je i rodno osjetljiva upotreba jezika, izuzeci od primjene ovog zakona, kao i značenje izraza, radi lakše primjene ovog zakona.

Odredbama čl. 8 do 11 propisano je da je voda zdravstveno ispravna, ako ispunjava određene standarde kvaliteta propisane ovim i ako:

- 5) ne sadrži mikroorganizme, parazite i njihove razvojne oblike ili supstance koje same ili u određenoj koncentraciji mogu predstavljati opasnost za zdravlje ljudi;
- 6) ispunjava minimalne vrijednosti mikrobioloških i hemijskih parametara, indikatorskih parametara koji se koriste za praćenje zdravstvene ispravnosti vode i parametara relevantnih za procjenu rizika za unutrašnju vodovodnu mrežu;
- 7) se preduzimaju odgovarajuće mjere za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, u skladu sa ovim zakonom;
- 8) ispunjava vrijednosti dopunskih parametara koji se mogu utvrditi samo za određeni dio teritorije Crne Gore, radi zaštite zdravlja ljudi.

Zdravstvena ispravnost vode se obezbjeđuje preduzimanjem odgovarajućih mjera i aktivnosti kojima se održavaju ili popravljaju vrijednosti parametara.

Radi obezbjeđivanja zdravstveno ispravne vode koju upotrebljavaju građani, propisana su mjesta usaglašenosti, odnosno mjesta na kojima voda mora da ispunjava standarde kvaliteta propisane ovim zakonom, a to su mjesta na kojima se voda isporučuje za upotrebu, na:

- 10) slavini iz koje voda izlazi unutar prostorije ili objekta, gdje se uobičajeno koristi za upotrebu, ako se doprema putem vodovodne mreže;
- 11) slavini iz koje voda izlazi, ako se doprema iz cistijerne,
- 12) mjestu punjenja u boce ili drugu ambalažu namijenjenu za upotrebu;
- 13) mjestu na kome je subjekat u poslovanju hranom uključuje u proces proizvodnje;

- 14) izvorištu, sa koga se direktno upotrebljava;
- 15) mjestu zahvatanja iz bistijerne i bunara;
- 16) mjestu točenja, nakon procesa obrade i/ili dezinfekcije, ako se obrađuje i/ili dezinfikuje;
- 17) mjestu predaje drugom subjektu koji obavlja djelatnost javnog vodosnabdijevanja (uvoz, regionalni vodovod i drugi sistemi) ili do krajnjeg potrošača;
- 18) na slavini iz koje voda izlazi na česmi koja se nalazi na javnim mjestima, u skladu sa odlukom jedinice lokalne samouprave.

Odredbama čl. 11 do 21 propisano je da se obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode obezbjeđuje i zasniva na principima procjene rizika i upravljanja rizikom koje sprovodi pravno lice i obuhvata cijeli lanac snabdijevanja od područja sliva za vodozahvat, obrade, skladištenja i distribucije do mjesta usaglašenosti parametara na mjestu isporuke vode.

Procjena rizika za područje sliva za vodozahvate sprovodi se ne dovodeći u pitanje mjere koje se sprovode za zaštitu površinskih voda, podzemnih voda i zaštićenih područja koje se sprovode u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode. U navedenom smislu, pravno lice dužno je da za područje sliva za vodozahvate, uspostavi i sprovodi procjenu rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, koji obuhvata: određivanje područja sliva za vodozahvat, utvrđivanje opasnosti i opasnih aktivnosti koje se sprovode u područjima sliva za vodozahvate određenih zakonom kojim se uređuju vode i procjenu rizika koji mogu prouzrokovati pogoršanje kvaliteta vode, koji može predstavljati rizik za zdravlje ljudi; odgovarajuće praćenje određenih parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci u površinskoj, podzemnoj ili mješovitoj vodi u području sliva za vodozahvat ili u sirovoj vodi, u skladu sa opasnostima i opasnim događajima. Pravno lice koje sprovodi praćenje i procjenu rizika u području sliva za vodozahvate ili prati sirovu vodu, dužno je da obavijesti Ministarstvo, Institut i organ uprave nadležan za vode o kretanjima i neuobičajenim količinama ili koncentracijama pratećih parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci, u cilju međuresorske saradnje i informisanja, kao i radi procjene rizika i upravljanja rizikom za područje sliva za vodozahvate i radi kontrole kvaliteta vode.

U skladu sa rezultatima procjene rizika sprovedenog za područje sliva za vodozahvate pravno lice, preduzima sljedeće mjere upravljanja rizikom, radi sprječavanja ili kontrole utvrđenih rizika, i to: utvrđuje i sprovodi preventivne mjere u područjima sliva za vodozahvate; utvrđuje i sprovodi mjere ublažavanja rizika u područjima sliva za vodozahvate; vrši odgovarajuće praćenje parametara, supstanci ili zagađujućih supstanci u površinskoj, podzemnoj ili mješovitoj vodi u područjima sliva za vodozahvate ili u sirovoj vodi čija upotreba može da predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili da izazove neprihvatljivo pogoršanje kvaliteta vode i vrši evaluaciju potrebe za uspostavljanjem i prilagođavanjem zaštitnih zona za podzemnu i površinsku vodu.

Na osnovu procjene rizika i dobijenih informacija Ministarstvo pravnom licu može, da naloži dodatno praćenje ili obradu određenih parametara ili da dozvoli smanjenje učestalosti praćenja ili prestanak praćenja pojedinih parametara sa spiska parametara koji se prate, osim osnovnih parametara sa spiska parametara koji se moraju pratiti i supstanci za koje postoji opravdan rizik da mogu pogoršati kvalitet vode.

Pravno lice dužno je da sprovodi procjenu rizika i da upravlja rizikom od zagađenja sistema za vodosnabdijevanje. Procjenu rizika sprovodi na osnovu: rezultata procjene rizika i upravljanja rizikom za područje sliva za vodozahvate,; vrste sistema zaštite od vodozahvata, obrade, skladištenja i distribucije vode do mjesta isporuke; opasnosti i opasnih aktivnosti koje se preduzimaju u sistemu vodosnabdijevanja, uključujući procjenu mogućih rizika za zdravlje ljudi koje može izazvati upotreba vode, uzimajući u obzir rizike usljed klimatskih promjena, gubitaka vode i zbog uticaja cijevi koje dolaze u kontakt s vodom.

Na osnovu rezultata procjene rizika, pravno lice može da preduzme sljedeće mjere upravljanja rizikom, i to da: utvrdi i sprovede mjere kontrole za sprječavanje i ublažavanje utvrđenih rizika u sistemu vodosnabdijevanja koji mogu ugroziti kvalitet vode; sprovede kontrolu utvrđenih i preduzetih mjera za ublažavanje rizika u području sliva za vodozahvat, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode, koji mogu ugroziti kvalitet vode; sprovede posebni program operativnog praćenja parametara, u skladu sa monitoringom vode; obezbijedi validaciju efekata primijenjene dezinfekcije, ako je dezinfekcija dio obrade ili distribucije vode, kako bi se sve kontaminacije nusproizvodima dezinfekcije i kontaminacije hemikalijama za obradu svele na najmanju moguću mjeru, bez ugrožavanja dezinfekcije, i zadržavanja supstanci koje ostaju u vodi i koje mogu ugroziti zdravstvenu ispravnost vode i da provjeri ispunjenost minimalnih higijenskih zahtjeva materijala koji se upotrebljavaju u sistemu vodosnabdijevanja i minimalnih zahtjeva za hemikalije koje se upotrebljavaju za obradu vode i medija za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom, u skladu sa ovim zakonom.

Na osnovu procjene rizika od zagađenja sistema vodosnabdijevanja pravno lice je dužno da uspostavi sistem samokontrole i da redovno sprovodi uzorkovanje, u skladu sa planom za obezbeđivanje zdravstvene ispravnosti vode od vodoizvorišta do mjesta isporuke korisniku koji donosi uz saglasnost Ministarstva, a kojim se određuju mjesta i učestalost uzorkovanja i analize vrijednosti parametara iz člana 7 ovog zakona, kao i analize drugih parametara kojima se omogućava brz uvid u stanje zdravstvene ispravnosti vode i preduzimanje korektivnih mjera.

Na osnovu procjene rizika za sistem vodosnabdijevanja, Ministarstvo pravnom licu može da: odobri smanjenje učestalosti praćenja ili prestanak praćenja nekog od parametra, osim osnovnih parametara sa spiska parametara koji se prate, sa utvrđenom učestalošću uzorkovanja, ako se time ne ugrožava kvalitet vode:

Propisano je da je vlasnik, odnosno korisnik prioritetnog objekta, dužan da sprovodi procjenu rizika unutrašnje vodovodne mreže, kao i da je on odgovoran za neusaglašenost vrijednosti parametara koja nastaju zbog stanja unutrašnje vodovodne mreže ili njenog održavanja, odgovoran je vlasnik, odnosno korisnik unutrašnje vodovodne mreže.

Odbredbama čl. 22 i 23 propisano je da materijali koji se koriste u novim instalacijama ili, u slučaju popravke ili rekonstrukcije, u postojećim instalacijama za zahvatanje, obradu, skladištenje ili distribuciju vode i koji dolaze u kontakt s vodom, radi obezbeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, moraju ispunjavati minimalne zdravstvene i higijenske zahteve, kao i hemikalije koje se koriste za obradu i dezinfekciju vode, kao i mediji za filtriranje koji dolaze u kontakt s vodom.

Članom 24 propisano je praćenje kvaliteta vode i vrijednosti mikrobioloških, hemijskih, indikatorskih i dopunskih parametara, obavezno se sprovodi monitoring vode. Monitoring vode sprovodi se na osnovu analize reprezentativnih uzoraka vode koja se distribuira tokom cijele godine, a sprovodi ga Institut, prema godišnjem programu koji, na predlog komisije iz člana 32 ovog zakona, donosi Ministarstvo do 1. oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Metode za analizu koje se koriste za praćenje i dokazivanje usaglasenosti parametara zdravstvene ispravnosti vode, sa ovim zakonom, osim mutnoće, moraju biti provjerene i dokumentovane, u skladu sa standardom EN ISO/IEC 17025 ili drugim ekvivalentnim međunarodno prihvaćenim standardima, kao i da analiza uzoraka vode uzetih u postupku monitoringa i inspekcijskog nadzora vrši laboratorija Instituta, kao i zdravstvena ustanova koja je akreditovana u skladu sa standardima MEST EN ISO/IEC 17025 ili drugim ekvivalentnim međunarodno prihvaćenim standardima i ima ovlaštenje Ministarstva za vršenje analize uzoraka vode.

Takođe, propisano je da analizu uzoraka vode uzetih u postupku samokontrole praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode koju vrši pravno lice, kao i u novoizgrađenim i rekonstruisanim objektima prije njihove upotrebe, ako nijesu namijenjeni za proizvodnju i promet hrane, može da vrši laboratorija zdravstvene ustanove i drugog pravnog lica koja ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Odredbama čl. 26 i 27 propisano je da ako se sistemom samokontrole, monitoringom vode ili inspekcijским nadzorom utvrdi neusaglašenost propisanih parametara, pravno lice je dužno da odmah izvrši analizu i otkrivanje uzroka neusaglašenosti, kao i da u najkraćem roku preduzme neophodne korektivne mjere za njeno otklanjanje i da obezbijedi zdravstveno ispravnu vodu, a da korektivne mjere preduzimaju u skladu sa stepenom prekoračenja vrijednosti i povezanim štetnim uticajem po zdravlje ljudi, radi brzog obezbjeđivanja zdravstveno ispravne vode. U slučaju neusaglašenosti parametara, pravno lice je dužno da obavijesti potrošače o riziku za zdravlje, uzroku neusaglasenosti parametara i preduzetim korektivnim mjerama, uključujući i zabranu ili ograničenje upotrebe vode ili druge aktivnosti; pruža i redovino ažurira savjete potrošačima o uslovima upotrebe vode, posebno uzimajući u obzir grupe stanovnika sa povećanim zdravstvenim rizicima povezanim sa upotrebom vode; i da obavještava potrošače o prestanku rizika za zdravlje i uspostavljanju vodosnabdijevanja zdravstveno ispravnom vodom.

Čl. 28 do 31 propisana je mogućnost da Ministarstvo, na zahtjev pravnog lica odobri, u slučaju elementarne nepogode, iznenadnog zagađenja ili drugog opravdanog uzroka neusaglasenosti hemijskih ili dodatnih parametara koji se preduzimanjem korektivnih mjera i prečišćavanjem vode ne mogu otkloniti, a odstupanje ne predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje ljudi i ne postoji rezervno izvorište, niti mogućnost snabdijevanja vodom na drugi način, odobri odstupanje vrijednosti parametara, na period do tri godine, uz određivanje maksimalno dozvoljene vrijednosti parametara. Pod određenim uslovima to odstupanje može se i produžiti, u skladu sa čl. 29 do 31 ovog zakona.

Čl. 32 i 33 propisano je obrazovanje posebne komisije za vodu, kao stručnog i savjetodavnog tijela Ministarstva, radi praćenja i obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti vode, koju čine po jedan predstavnik Ministarstva, laboratorija koje su ovlaštene za

analizu uzoraka vode, organa državne uprave nadležnog za zaštitu životne sredine, organa državne uprave nadležnog za poslove voda, sanitarne inspekcije, pravnih lica i dva predstavnika Instituta (specijalista higijene i specijalista epidemiologije). Propisane su i konkretne aktivnosti i zadaci ove komisije.

Članom 34 propisane su odgovornosti jedinica lokalne samouprave za obezbjeđivanje uslova za obavljanje vodosnabdijevanja lokalnih vodovoda, seoskih vodovoda, kao i vodosnabdijevanje jednog ili više korisnika, u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu značaj zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu i potrebu njene dostupnosti svim građanima, odredbom člana 35 propisane su mjere za poboljšanje i održavanje pristupa zdravstveno ispravnoj vodi.

Pravo građana na informisanje propisano je članom 36 kojim se propisuje obaveza pravnih lica koja se bave javnim vodosnabdijevanjem da na svojoj internet stranici, a po potrebi i putem drugih lako dostupnih sredstava javne komunikacije, objavljuje i redovno ažurira informacije, o pravnom licu i kvalitetu vode koju isporučuju.

Članom 38 do 40 propisan je nadzor, tj. da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, a da poslove inspekcijanskog nadzora vrši sanitarna inspekcija, u skladu sa ovim i posebnim zakonom, kao i zakonom kojim se uređuje inspekcijanski nadzor, kao i zakonom kojim se uređuje sanitarna inspekcija. Propisana je i sadržina inspekcijanskog nadzora i ovlašćenja sanitarnog inspektora, kao i obaveza sanitarne inspekcije da kvartalno izvještavanja Ministarstvu o obavljenim inspekcijanskim nadzorima.

Članom 41 propisani su prekršaji, sa novčanim kaznama koje se mogu izreći pravnom licu i odgovornom licu, u slučaju nepoštovanja odredbi ovog zakona.

Odredbe čl. 42 do 48 su odredbe prelaznog režima i stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Dodatna finansijska sredstva za sprovođenje ovog zakona iz budžeta Crne Gore nijesu potrebna.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ovaj zakon neophodno je donijeti po hitnom postupku, saglasno članu 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG”, br. 51/06, 66/06 i „Službeni list CG”, br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), imajući u vidu da je njegovo donošenje jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

NAZIV PROPISA

NACRT ZAKONA O OBEZBJEĐIVANJU ZDRAVSTVENO ISPRAVNE VODE ZA LJUDSKU UPOTREBU*

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Nacrtom ovog zakona obezbjeđuju se standardi zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, kojim se obezbjeđuje kvalitet i zaštita zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode. Obezbiđuje se i usklađenost ovog zakona sa Direktivom (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu. Donošenjem ovog zakona ispuniće se jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene. Uzroci problema koje treba riješiti donošenjem ovog zakona su ostvarivanje standarda kvaliteta zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu koji su propisani Direktivom (EU) 2020/2184 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 16. decembra 2020. godine o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu, a kojom je stavljena van snage Direktiva Savjeta 98/83/EZ od 3. novembra 1998. o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu. Sa navedenom direktivom je važeći Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu* usklađen. Uzrok problema je i neispunjavanje uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene, zbog neusklađenosti sa Direktivom (EU) 2020/2184.

Oštećeni subjekti su svi građani zbog moguće neusklađenosti kvaliteta vode za ljudsku upotrebu sa standardima koji su propisani Direktivom (EU) 2020/2184, kao i zbog nemogućnosti pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji usljed neusklađenosti sa navedenom direktivom i ispunjavanja uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene.

Problem zbog nedonošenja ovog zakona evoluirao bi pojavom neusklađenosti vode za ljudsku upotrebu sa evropskim standardima i neispunjavanjem uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene, u odnosu na obavezu usklađivanja sa ovom direktivom.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj donošenja ovog zakona je obezbjeđivanje standarda kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, kojim se obezbjeđuje zaštita zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode. Obezbiđiće se i usklađenost ovog

zakona sa Direktivom (EU) 2020/2184. Donošenjem Ovog zakona ispunice se jedan od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene. Ovaj zakon planiran je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2026 - 2027.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Regulatorna opcija je preferirana jer je jedina moguća, imajući u vidu da se ovim zakonom propisuju parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, procjena rizika i upravljanje rizikom od zagađenja, obaveze pravnih lica koja obavljaju djelatnost javnog vodosnabdijevanja i isporučuju vodu potrošačima, aktivnosti u slučaju odstupanja od propisanih vrijednosti parametara, praćenje zdravstvene ispravnosti vode, poboljšanje dostupnosti vode, kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode, radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode.

Pored navedenog razloga, regulatorna opcija je preferirana i zato što je donošenje ovog zakona jedna od obaveza i ulova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene.

Iz navedenih razloga ne postoji opcija koja bi omogućila ispunjavanje navedenih ciljeva, odnosno "status quo", tako da je jedina opcija donošenje ovog zakona.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivan uticaj donošenja ovog zakona odražava se na građane zbog približavanja pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i ispunjavanja jednog od uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene. Pored navedenog, pozitivan uticaj postoji i sa aspekta obezbjeđivanja zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu, radi zaštite zdravlja ljudi od negativnih uticaja svih oblika zagađenja vode, usljed primjene načela predostrožnosti i procjene rizika.

Primjena ovog zakona neće izazvati građanima i privredi posebne troškove, imajući u vidu da su pravna lica koja se bave javnim vodosnabdijevanjem i po važećem zakonu bila u obavezi da sprovode analize vode primjenom odgovarajućih metoda. Ovim zakonom će se povećati odgovornost i kontrola vode, od vodozahvata do mjesta upotrebe. Sve navedene aktivnosti opravdavaju interes za obezbjeđivanjem zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu, kao i ispunjavanje uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene.

Stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu ovaj akt neće izazvati, niti će uticati na konkurenciju. Takođe, neće uticati ni na administrativna opterećenja, niti na biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Dodatno obezbjeđivanje finansijskih sredstava za sprovođenje ovog zakona nije potrebno, pa se ne može ni govoriti o njihovom jednokratnom, odnosno višekratnom obezbjeđivanju.

Implementacijom ovog zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Pošto nijesu potrebna sredstva za sprovođenje ovog zakona, to se ne može ni govoriti o njihovom obezbjeđivanju za narednu fiskalnu godinu.

Nacrtom ovog zakona predviđeno je donošenje tri pravilnika, koji neće proizvesti dodatne finansijske obaveze.

Implementacijom ovog zakona neće se ostvariti prihodi za budžet Crne Gore.

Kako nema fiskalnih troškova za sprovođenje ovog zakona, to nije korišćena nijedna metodologija za obračun niti je bilo problema u tom obračunu.

U navedenom smislu, nije bilo sugestija Ministarstva finansija koje bi se mogle uključiti u tekst Nacrta zakona.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Eksterna ekspertska podrška nije korišćena, osim stručne pomoći doktora specijaliste higijene iz Instituta za javno zdravlje, sa stručnog aspekta, u odnosu na oblast na koju se ovaj zakon odnosi. Napominjemo da je u Nacrt ovog zakona prenesena Direktiva (EU) 2020/2184. U pripremi ovog zakona organizovano je konsultovanje javnosti, uz poziv za uključivanje u javno raspravu. Na objavljeni poziv prijavio se jedan zainteresovani subjekat koji je dostavio primjedbu u odnosu na kadrovske uslove u laboratorijama za ispitivanje kvaliteta vode i u odnosu na MDK vrijednosti za parametar mutnoće vode. Kako se radi o primjedbama koje su predmet podzakonskog akta, iste se nijesu razmatrale.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Prepreka za implementaciju ovog zakona nema.

Ispunjavanje ciljeva koji treba da se ostvare sprovođenjem ovog zakona su obezbjeđivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, kao i ispunjavanje uslova za zatvaranje Pregovaračkog poglavlja 27. Životna sredina i klimatske promjene.

Monitoring i evaluaciju primjene ovog zakona vrši Ministarstvo, preko svojih organizacionih jedinica i sanitarne inspekcije, kao i Institut za javno zdravlje Crne Gore.

Podgorica, 10. marta 2026. godine

MINISTAR,
dr Vojislav Šimun

Vojislav Šimun